

**UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET**

VIJEĆE DOKTORSKOG STUDIJA IZ LINGVISTIKE

I. OSNOVNI PODACI O STUDIJU

II. NASTAVNI PLAN I PROGRAM

**AKADEMSKA GODINA 2012/2013.
(tehničke ispravke)**

Sarajevo, april 2018.

1. VRSTA I NAZIV STUDIJA

Studij trećeg ciklusa po bolonjskom programu / doktorski studij.

1.1. OSNOVNI PODACI O STUDIJU

Oblast studija je LINGVISTIKA.

Doktorski studij traje tri (3) godine u opsegu od 180 studijskih bodova (ECTS) i predstavlja treći stupanj studija po bolonjskom sistemu.

U doktorskom studiju sudjeluju univerzitetski profesori sa Filozofskog fakulteta u Sarajevu, i to sa svih jezičkih Odsjeka Fakulteta: sa Odsjeka za anglistiku, Odsjeka za bosanski, hrvatski i srpski jezik, Odsjeka za germanistiku, Odsjeka za orijentalnu filologiju (Katedre za arapski i turski jezik), Odsjeka za romanistiku (Katedra za francuski jezik i Katedra za italijanski jezik), te Odsjeka za slavistiku. Na taj način nastavlja se duga tradicija zajedničkog postdiplomskog studija iz lingvistike, čime se osigurava kvalitet i raznovrsnost studija.

1.2. OPIS OBLASTI

Doktorski studij koncipiran je tako da obuhvati različite lingvističke pravce i škole, odnosno različite metode proučavanja jezika. Na taj način pruža se cjelovita slika o savremenim lingvističkim istraživanjima, ali istovremeno se kroz izborne predmete omogućava uža specijalizacija kandidata za pojedine lingvističke oblasti. Budući da u izvođenju programa sudjeluju predavači sa svih jezičkih odsjeka, kandidatima se omogućava širok uvid u različite lingvističke discipline.

1.3. CILJEVI I KOMPETENCIJE

Cilj studija jeste obrazovanje kompetentnih lingvista, koji će imati potrebno znanje iz lingvistike i metodologije lingvističkih istraživanja, kao i uvid u savremene naučne tokove. Na taj način ovaj studij usmjeren je na obrazovanje lingvističkog podmlatka koji obezbjeđuje razvoj bosanskohercegovačke lingvistike i njeno situiranje u širi evropski, odnosno svjetski kontekst

2. ORGANIZATOR / NOSITELJ DOKTORSKOG STUDIJA

Organizator / nositelj studija: FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU.

Izvršni nositelj programa: VIJEĆE DOKTORSKOG STUDIJA IZ LINGVISTIKE.

Vijeće doktorskog studija čine svi predavači na doktorskom studiju, odnosno predstavnici svih jezičkih katedri, te po funkciji prodekan za nastavu i studentska pitanja i prodekan za naučni rad i međunarodnu saradnju:

Odsjek za anglistiku: prof. dr. Nedžad Leko, prof. dr. Merima Osmankadić

Odsjek za bosanski, hrvatski i srpski jezik: prof. dr. Senahid Halilović, prof. dr. Hasnija Muratagić-Tuna, prof. dr. Amela Šehović, prof. dr. Lejla Nakaš

Odsjek za germanistiku: prof. dr. Erminka Zilić, doc. dr. Sanela Mešić, doc. dr. Dario Marić

Odsjek za orijentalnu filologiju:

Katedra za arapski jezik: prof. dr. Esad Duraković, prof. dr. Elma Dizdar

Katedra za turski jezik: prof. dr. Kerima Filan, prof. dr. Sabina Bakšić,

Katedra za perzijski jezik: doc. dr. Munir Drkić

Odsjek za romanistiku:

Katedra za francuski jezik: prof. dr. Alma Sokolija,

Katedra za italijanski jezik: doc. dr. Nermina Čengić

Odsjek za slavenske jezike i književnosti: prof. dr. Marina Katnić-Bakaršić

Odsjek za komparativnu književnost i bibliotekarstvo

Gost-predavač: prof. Senada Dizdar, prof. dr. Adisa Imamović, doc. dr. Lejla Kodrić Zaimović

Po funkciji: prodekan za nastavu i studentska pitanja i prodekan za međunarodnu i akademsku saradnju

Predsjednik Vijeća studija: prof. dr. Erminka Zilić

3. AKADEMSKI STUPANJ I OPIS ZVANJA

Okončanjem doktorskog studija i odbranom doktorske disertacije postiže se akademski stupanj DOKTOR LINGVISTIČKIH NAUKA/ZNANOSTI, smjer: engleski jezik, bosanski, hrvatski i srpski jezik, njemački jezik, arapski jezik, turski jezik, francuski jezik, italijanski jezik, ruski jezik.

4. UVJETI ZA UPIS I KRITERIJI IZBORA POLAZNIKA

Upis u treći ciklus studija vrši se na osnovu javnog konkursa koji se objavljuje u dnevnom listu u Bosni i Hercegovini, na web stranici Fakulteta i na web stranici Univerziteta u Sarajevu.

Vijeće doktorskog studija određuje broj kandidata po pojedinim odsjecima i smjerovima.

Svi opći uvjeti za upis kandidata regulirani su članovima 23. do 30. Pravila studiranja za treći ciklus studija Univerziteta. Doktorski studij iz lingvistike mogu upisati kandidati koji su završili studij na nekom jezičkom Odsjeku i stekli zvanje MA iz oblasti lingvistike ili filologije, i to iz smjera koji je predviđen Nastavnim planom i programom ovog doktorskog studija (bosanski, hrvatski i srpski jezik, njemački jezik, engleski jezik, ruski jezik, francuski jezik, italijanski jezik, arapski jezik, turski jezik), kao i kandidati koji su stekli naučni stepen magistar nauka/znanosti (Mr.) iz ovih oblasti.

Uvjet za upis studija je minimalna prosječna ocjena osam (8) na dodiplomskom i diplomskom studiju.

Kandidatima za upis koji su stekli titulu magistra nauka prije uvođenja Bolonjskog sistema na osnovu člana 25. Pravila studiranja za treći ciklus studija na Univerzitetu u Sarajevu priznaje se 60 ECTS bodova.

5. KAPACITET ORGANIZATORA I BROJ MOGUĆIH KANDIDATA

Studijski program izvodi se u učionicama Filozofskog fakulteta u Sarajevu, u prostorijama koje su opremljene svom potrebnom opremom.

Kandidati imaju pravo korištenja biblioteke Filozofskog fakulteta u Sarajevu i drugih kapaciteta kojima Fakultet raspolaže.

6. ORGANIZACIJA STUDIJA

Studij traje tri godine. Nastava se izvodi u I, II i III semestru, a IV, V i VI semestar predviđeni su za realizaciju prijave, izrade i odbrane doktorske disertacije. Studij se sastoji od obaveznih predmeta, zajedničkih za sve kandidate/-kinje, i izbornih predmeta, koje kandidat/-kinja bira na osnovu vlastitog istraživačkog zanimanja, odnosno na osnovu uže naučne oblasti za koju se opredijelio/-la. U skladu sa članom 18. Pravila studiranja za treći ciklus studija na Univerzitetu u Sarajevu nastava u I, II i III semestru organizira se u vidu predavanja, seminarskih sati, nastavnih konsultacija, konsultacija. Prema čl. 12 Pravila nastava se izvodi ukoliko na jednom predmetu ima tri ili više studenata. Ukoliko je broj studenata manji, izvodi se konsultativna nastava.

Student početkom II semestra studija bira oblast istraživačke teme i akademskog savjetnika s kojim u toku semestra može definirati užu oblast doktorske teze i okvirni koncept teme, te bira odgovarajuće izborne predmete.

U III semestru studija student pod nadzorom akademskog savjetnika piše prijedlog teme doktorske disertacije (projekta).

Do početka IV semestra student izrađuje i pred tročlanom komisijom pristupa odbrani projekta. Jedan od članova je eventualni mentor pri izradi doktorata. Obaveze studenta u četvrtom semestru su: eksplikacija doktorske teme i samostalni istraživački rad (rad na disertaciji i izvornom znanstvenom članku).

Peti semestar podrazumijeva rad na disertaciji i izvornom znanstvenom članku. Student stiče pravo da prijavi izrađenu radnu verziju projekta doktorske disertacije najkasnije do kraja V semestra na osnovu pozitivnog mišljenja mentora i vijeća studija. Nakon prezentacije radne verzije projekta kandidat korigira radnu verziju doktorske disertacije.

U šestom semestru je predviđeno javno predstavljanje i odbrana disertacije pred odgovarajućom komisijom.

7. PRIJAVA I ODBRANA DOKTORSKE DISERTACIJE

7.1. IZBOR UŽE NAUČNE OBLASTI I ODBRANA PROJEKTA

U toku trećeg semestra student prijavljuje prijedlog teme doktorske disertacije (projekta) Vijeću studija, a nakon provedene procedure dužan je da do početka IV semestra izradi projekat i pristupi njegovoj odbrani (detaljno o tome – čl. 31. do 33. Pravila studiranja za treći ciklus studija na Univerzitetu u Sarajevu).

7.2. PRIJAVA DOKTORSKE DISERTACIJE

Student prijavljuje radnu verziju projekta doktorske disertacije najkasnije do kraja V semestra na osnovu pozitivnog mišljenja mentora i Vijeća studija (čl. 38. do 40. Pravila studiranja za treći ciklus studija na Univerzitetu u Sarajevu).

7.3. PREZENTACIJA ISTRAŽIVANJA I ODBRANA DOKTORSKE DISERTACIJE

Postupak prezentacije radne verzije doktorske disertacije, kao i postupak odbrane disertacije, odvijaju se u više faza, koje su regulirane članovima 41. do 49. Pravila studiranja za treći ciklus studija na Univerzitetu u Sarajevu.

Kandidat javno predstavlja rezultate radne verzije doktorske disertacije. Nakon provedene prezentacije kandidat je dužan ugraditi opravdane primjedbe članova komisije u korigiranu verziju doktorske disertacije u roku od 60 dana od dana prezentacije (čl. 42. Pravila).

Odbrana doktorske disertacije je javna i obavlja se najkasnije 30 dana od dana imenovanja komisije za odbranu koju imenuje Senat Univerziteta na prijedlog Vijeća Filozofskog fakulteta.

II. NASTAVNI PLAN I PROGRAM

U I semestru studija zastupljena su dva obavezna, odnosno zajednička predmeta:

1. METODOLOGIJA SAVREMENIH LINGVISTIČKIH ISTRAŽIVANJA (nositeljica predmeta prof. dr. Erminka Zilić uz sudjelovanje nastavnika sa svih jezičkih odsjekâ) i
2. LINGVISTIČKI PRAVCI (nastavnici sa svih jezičkih odsjekâ).

U II i III semestru zastupljena su po dva izborna predmeta. Svaki izborni predmet uključuje ukupno 6 sati nastavnog rada: 2 predavanja + 2 seminara + 2 konsultacija, odnosno 15 ECTS. Student bira dva izborna predmeta, ukupno 30 ECTS.

U III semestru jedan izborni predmet kandidat obavezno uzima kod mentora, kao predmet iz uže istraživačke oblasti.

Trebalo bi da od izbornih predmeta tokom II i III semestra dva budu sa drugih odsjekâ, a treći sa matičnog odsjeka. Ukoliko matični odsjek nije u mogućnosti ponuditi još jedan izborni predmet pored predmeta kod mentora iz uže istraživačke oblasti, kandidat bira ispit sa bilo kojeg odsjeka, s tim što taj predmet također mora biti blizak njegovom znanstvenom usmjerenju. Pod užom istraživačkom oblašću podrazumijeva se oblast iz koje će kandidat prijaviti doktorsku tezu i zbog toga se ispit polaže kod mentora.

Nastavni plan podrazumijeva predavanja, seminare i kontakt-sate u individualnom radu sa kandidatom/-kinjom.

U naučnoistraživačkim semestrima (IV, V i VI) studenti nemaju predavanja ni doktorske seminare, i usmjereni su na individualni naučnoistraživački rad. Rad voditelja sa studentima zasniva se na 2 sata mentorskog savjetovanja /konsultacija.

Popis svih predmeta sa nositeljima predmeta i brojem ECTS:

PRVA GODINA STUDIJA I. SEMESTAR

REDNI BROJ	OBAVEZNI PREDMETI	NOSITELJ PREDMETA	BROJ SATI P + S + K	ECTS
1.	METODOLOGIJA SAVREMENIH LINGVISTIČKIH ISTRAŽIVANJA	prof. dr. Erminka Zilić	2 + 2 + 2	15
2.	LINGVISTIČKI PRAVCI	nastavnici sa odsjekâ Filozofskog fakulteta	2 + 2 + 2	15
			12	30

PRVA GODINA STUDIJA
II. SEMESTAR

REDNI BROJ	IZBORNI PREDMETI	NOSITELJ PREDMETA	BROJ SATI P + S + K	ECTS
1.	KOGNITIVNA LINGVISTIKA	nastavnici sa odsjekâ Filozofskog fakulteta ili gostujući nastavnici	2 + 2 + 2	15
2.	DIJAHRONIJSKI RAZVOJ ITALIJANSKOG JEZIKA U 20. STOLJEĆU	nastavnici sa odsjekâ Filozofskog fakulteta	2 + 2 + 2	15
3.	KRITIČKA DISKURSNA ANALIZA	prof. dr. Marina Katnić-Bakaršić	2 + 2 + 2	15
4.	HISTORIJA TURSKOG JEZIKA	prof. dr. Kerima Filan	2 + 2 + 2	15
5.	SAVREMENA FRANCUSKA LINGVISTIKA	prof. dr. Alma Sokolija	2 + 2 + 2	15
6.	TIPOLOGIJA RELATIVNE REČENICE	prof. dr. Elma Dizdar	2 + 2 + 2	15
7.	RODNA PERSPEKTIVA U JEZIČKIM ISTRAŽIVANJIMA	prof. dr. Amela Šehović	2 + 2 + 2	15
8.	KOMPJUTERSKA FONOLOGIJA	nastavnici sa odsjekâ Filozofskog fakulteta	2 + 2 + 2	15
			12	30

DRUGA GODINA STUDIJA
III. SEMESTAR

REDNI BROJ	IZBORNI PREDMETI	NOSITELJ PREDMETA	BROJ SATI P + S + K	ECTS
1.	RAZVOJ BOSANSKOGA KNJIŽEVNOG JEZIKA	nastavnici sa odsjekâ Filozofskog fakulteta	2 + 2 + 2	15
2.	LEKSIKOLOGIJA BOSANSKOG, HRVATSKOG, SRPSKOG JEZIKA	prof. dr. Amela Šehović	2 + 2 + 2	15
3.	SAVREMENA FRANCUSKA SOCIOLINGVISTIKA	prof. dr. Alma Sokolija	2 + 2 + 2	15
4.	MINIMALISTIČKI PROGRAM	prof. dr. Nedžad Leko	2 + 2 + 2	15
5.	SEMANTIKA SAVREMENOG TURSKOG JEZIKA	prof. dr. Kerima Filan	2 + 2 + 2	15

6.	KROSKULTURALNA PRAGMATIKA	prof. dr. Sabina Bakšić	2 + 2 + 2	15
7.	SAVREMENI KNJIŽEVNI ITALIJANSKI JEZIK	nastavnici sa odsjekâ Filozofskog fakulteta	2 + 2 + 2	15
8.	UŽA ISTRAŽIVAČKA OBLAST	mentor	2 + 2 + 2	15
			12	30

TABELARNI PRIKAZ NENASTAVNOG RADA (NAUČNOISTRAŽIVAČKOG) U ČETVRTOM, PETOM I ŠESTOM SEMESTRU

GODINA	SEMESTAR	NENASTAVNI RAD/ INDIVIDUALNI NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD KANDIDATA	BROJ SATI	ECTS
2.	IV			
		ISTRAŽIVAČKI RAD EKSPLIKACIJA DOKTORSKE TEME	500	10
		ISTRAŽIVAČKI RAD (RAD NA TEZI I NA IZVORNOM ZNANSTVENOM ČLANKU)	200	20
			700	30

GODINA	SEMESTAR	NENASTAVNI RAD/ INDIVIDUALNI NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD KANDIDATA	BROJ SATI	ECTS
3.	V			
		RAD NA DISERTACIJI	500	15
		OBJAVLJIVANJE IZVORNOG ZNANSTVENOG ČLANKA	200	15
			700	30

GODINA	SEMESTAR	NENASTAVNI RAD/ INDIVIDUALNI NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD KANDIDATA	BROJ SATI	ECTS
3.	VI			
		JAVNO PREDSTAVLJANJE I ODBRANA DISERTACIJE	400	30
			400	30

KRATKI PROGRAMI SVIH PREDMETA

Ime nastavnika: dr. Erminka Zilić, redovni profesor

Gostovanja: prof. dr. Marina Katnić-Bakaršić, prof. dr. Alma Sokolija, prof. dr. Kerima Filan, prof. dr. Senahid Halilović, prof. dr. Hasnija Muratagić-Tuna, doc. dr. Lejla Kodrić Zaimović

Naziv predmeta: Metodologija savremenih lingvističkih istraživanja
Semestar, broj sati i broj bodova: I, 2P + 2S + 2K, 15 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari, konsultacije
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Cilj predmeta jeste upoznati studente sa metodologijom lingvističkih istraživanja, proširiti njihova saznanja i pripremiti ih za budući rad. Kako bi se stvorila cjelovita slika o različitim savremenim lingvističkim istraživanjima planirano je više predavanja/ predavača.
Sadržaj predmeta: Opći pojmovi. Metodi i metodologija lingvističkih nauka. Diskursna analiza. Konverzaciona analiza. Principi kritičke diskursne analize. Kognitivna lingvistika. Terenska istraživanja u lingvistici i sociolingvistici. Metodologija dijalektoloških istraživanja. Kontrastivni metod. Prezentacije studentskih seminarskih radova. Metoda fokusne skupine. Lingvostilističke metode. Znanstvena komunikacija u digitalnom okruženju. Znanstvena komunikacija u digitalnom okruženju. Obrada prirodnog jezika u IT sistemima. Metodi analize funkcionalne pragmatike. Metodi analize komunikativnih odnosa. Kvalitativna analiza sadržaja kao metoda deskriptivne lingvistike. Prezentacije studentskih seminarskih radova.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Dva seminarska rada + završni semestralni ispit (end-term). (komisijski ispit)

Literatura:

- Becker-Mrotzek, Michael/Vogt, Rüdiger (2001): *Unterrichtskommunikation: Linguistische Analysemethoden und Forschungsergebnisse*. Tübingen: Niemeyer.
- Bugarški, R. *Jezik i lingvistika*. Beograd. 1984.
- Fairclough, N. (2001): *Language and Power*. Second edition. Harlow: Pearson Education Limited.
- Garvin, P. (ed.) *Method and Theory in Linguistics*. The Hague. 1970.
- Guillaume, G. *Principi teorijske lingvistike*. Zagreb. 1988.
- Goffman, Erving, *La mise en scène de la vie quotidienne*, Les Editions de Minuit, Paris, 1973.
- Goffman, Erving, *Asiles, étude sur la condition sociale des maladies mentales*, Les Editions de Minuit, Paris, 1968.
- Labov, William, *Sociolinguistic Patterns*, University of Pennsylvania Press, 1972.
- Labov, William, *Le parler ordinaire, la langue des ghettos noirs des Etats Unis (Language in the inner city)*, Les Editions de Minuit, Paris, 1978.
- Malmberg, B. *Moderna lingvistika*. Beograd. 1979.
- Munen, Ž. *Istorija lingvistike: od početka do XX veka*. Beograd. 1996.
- Piper, P. *Metodologija lingvističkih istraživanja. Hrestomatija*. Beograd. Filološki fakultet. 2000.
- Stolz, Thomas/ Kolbe, Katja (ed.) (2003): *Methodologie in der Linguistik*. Frankfurt a.M.: Peter Lang.
- Šešić, Bogdan (1988): *Opšta metodologija*. Beograd: Naučna knjiga.
- Weiss, G., Wodak, R. (eds.) (2007): *Critical Discourse Analysis. Theory and Interdisciplinarity*. Palgrave, Macmillan.

Ime nastavnika: nastavnici sa odsjeka Filozofskog fakulteta

Gostovanja: prof. dr. Marina Katnić-Bakaršić, prof. dr. Alma Sokolija, prof. dr. Erminka Zilić, prof. dr. Senahid Halilović, prof. dr. Kerima Filan, prof. dr. Elma Dizdar, prof. dr. Nedžad Leko

Naziv predmeta: Lingvistički pravci
Semestar, broj sati i broj bodova: I, 2P + 2S + 2K, 15 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari, konsultacije
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Ovaj predmet treba da upozna studenta sa najvažnijim postulatima moderne lingvistike kao nauke XX vijeka uzimajući u obzir doprinose koje su joj dali kako lingvisti iz Evrope tako i iz SAD-a. Kako su polaznici ovog kursa studenti koji su u svojim prethodnim nivoima filološkog školovanja studirali moderne jezike, cilj kursa je da se oni upoznaju sa razvojem i stanjem lingvističke misli u savremenoj: <i>anglistici, bosnistici, germanistici, italijanistici, orijentalistici, romanistici, slavistici</i> , tj. sa savremenim lingvističkim izučavanjima svih modernih jezika koji se studiraju na Filozofskom fakultetu.
Sadržaj predmeta: Kratak uvod u stanje u evropskoj lingvistici prije strukturalizma. Saussure i najtipičnije značajke strukturalne lingvistike. Praška škola i Jakobson. Nakon ovog uvodnog dijela nastavljaju se pregledi razvoja lingvistike unutar spomenutih filoloških grupacija koji su zamišljeni kao <i>moduli</i> koji se uklapaju u <i>vertikalnu</i> zaokupljenu pregledom najvažnijih modernih lingvističkih izučavanja 20. vijeka. Pod ovim se podrazumijeva upoznavanje studenata sa tekovinama: strukturalizma, generativne teorije (ranim i kasnim verzijama) do kognitivne lingvistike. Zamišljajući sadržaj ovog predmeta kao neku strukturu u kojoj se sadržaji nalaze razmješteni kao moduli po vertikalnoj i horizontalnoj osi, namjera je bila da se studentima predoči šta i kako su spomenute filološke grupacije (od anglistike do slavistike) do sada baštinile i koje tendencije u razvoju sada pokazuju u odnosu na 3 osnovne spomenute lingvističke teorije.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Dva seminarska rada (prezentacije na odabranu temu) i pismeni ispit sa sekcijama iz 3 filološke grupacije od ponuđenih 6. (komisijski ispit)
Udžbenik: Ivić, M (1990) <i>Pravci u lingvistici</i> . VI izdanje. Beograd: Biblioteka XX vek. Ivić, M (2001) <i>Pravci u lingvistici /2/</i> (2001) Beograd: Biblioteka XX vek. Obavezna literatura: Kaler, Dž. (1980) <i>Sosir osnivač moderne lingvistike</i> . Beograd: BIGZ. Lakoff, G & M. Johnson. (1980) <i>Metaphors We Live By</i> . Chicago: Chicago University Press. Mihaljević, M. (1990) Načela, parametri i zapreke. SOL 10-11. VOL 1-2. STR. 25-79. Sapir, E. (1974) <i>Ogledi iz kulturne antropologije</i> . Beograd: BIGZ. Žic-Fuchs, M. (1991) <i>Znanje o jeziku i znanje o svijetu</i> .

IZBORNI PREDMETI

Ime nastavnika: nastavnici sa odsjeka Filozofskog fakulteta

Naziv predmeta: Kognitivna lingvistika
Semestar, broj sati i broj bodova: II, 2P + 2S + 2K, 15 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari, konsultacije
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Cilj kursa je da se studentima prenesu osnovna znanja o kognitivnoj lingvistici koja je postala jedna od 2 vodeće lingvističke paradigme u svijetu nauke o jeziku.
Sadržaj predmeta: U početnim predavanjima kursa govori se o nastanku kognitivne lingvistike kao „konkurentske“ teoriji N. Chomskog. Studenti se upoznaju sa osnovnim postulatima ove teorije koja jezik ne odvaja od ostalih kognitivnih sposobnosti i na slučaju jezika, kao predmetu kategorizacije, pokazuje da je kategorizacija osnovna odlika ljudske spoznaje. Velika pažnja posvećuje se metafori kao načinu mišljenja koje omogućava da se jedno iskustvo objašnjava drugim i da se njom postiže organizacija iskustva. Takođe se student upoznaje sa još jednostavnijim kognitivnim strukturama kakve su <i>sheme</i> koje se nalaze između tjelesnog iskustva i viših kognitivnih domena kakav je jezik. Kurs se bavi i nekim od shema, kao što su shema o posudi (kontejneru), shema o putanji (path). Studenti saznaju da se polazeći od shema, a preko procesa metafore i metonimije ostvaruju mnogi apstraktniji kognitivni modeli. Studentima se predočavaju argumenti J. R. Taylora za ustanovljavanjem kognitivne gramatike koja omogućava da se jezik shvati kao niz mogućnosti, odnosno repertoar sredstava koje stoje govorniku na raspolaganju da simbolički izraze mišljenje.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Način provjere znanja: studenti pripremaju jedan kraći seminarski rad koji izlažu samostalno na času i koji ulazi u ukupnu ocjenu. Ispit je pismeni, sastoji se od nekoliko nepovezanih mini eseja u kojima se diskutuju i upoređuju načini kako su neke teme predstavljene u literaturi o kognitivnoj lingvistici.
Osnovna literatura: Croft, William (2000) <i>Explaining Language Change: An Evolutionary Perspective</i> . London: Longman. Croft, William and D. Alan Cruse (2004) <i>Cognitive Linguistics</i> . Cambridge: Cambridge University Press. Fauconnier, Gilles (1994) <i>Mental Spaces</i> . Cambridge: Cambridge University Press. Fauconnier, Gilles (1997) <i>Mappings in Thought and Language</i> . Cambridge: Cambridge University Press. Kövecses, Zoltán (2002) <i>Metaphor: A Practical Introduction</i> . Oxford: Oxford University Press. Lakoff, George and Mark Johnson (2003) <i>Metaphors We Live By</i> , 2nd revised edn. Chicago: University of Chicago Press. Taylor, John (2002) <i>Cognitive Grammar</i> . Oxford: Oxford University Press. Taylor, John (2003) <i>Linguistic Categorization</i> , 3rd edn. Oxford: Oxford University Press.

Ime nastavnika: nastavnici sa odsjeka Filozofskog fakulteta

Naziv predmeta: Dijahronijski razvoj italijanskog jezika u 20. stoljeću
Semestar, broj sati i broj bodova: II, 2P + 2S + 2 K, 15 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari, konsultacije
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Upoznavanje studenata sa dijahronijskim razvojem italijanskog jezika u 20. stoljeću. Teorijski i praktično prezentirati evoluciju italijanskog standardnog jezika u prošlom stoljeću.
Sadržaj predmeta: Na kursu će se proučavati značajke jezika nekih od najznačajnijih pisaca italijanske književnosti prošlog stoljeća; od Sveva, Pirandella, Moravije, preko Bassanija i Lampeduse, do savremenih pisaca. Drugi dio kursa je posvećen razvoju jezika štampe i medija u Italiji od njenih početaka do danas. Posebna pažnja će biti usmjerena na neologizme svake vrste i njihovu (ne)asimilaciju u standardni italijanski jezik. Najzad, diskutiraće se i polirematički izrazi kao značajni »markeri« razvoja jezika.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Sudjelovanje u nastavi i seminarima. Piše se jedan rad na izabranu temu.
Literatura: Italo Svevo, <i>La Coscienza di Zeno</i> Luigi Pirandello, <i>Il fu Mattia Pascal</i> Alberto Moravia, <i>Gli indifferenti</i> Giorgio Bassani, <i>Il giardino dei Finzi-Contini</i> Giuseppe Tommasi di Lampedusa, <i>Il gattopardo</i> Fabio Volo, <i>Il giorno di più</i> <i>La Lingua italiana nel Novecento</i> , Massimo L. Fanfani (a cura di), con un saggio introduttivo di Ghino Ghinassi, Firenze, Le Lettere. <i>Profilo dell'italiano contemporaneo</i> , in L. Serianni e P. Trifone (a cura di), <i>Storia della lingua italiana, Il Scritto e parlato</i> , Torino, Einaudi, str. 343-430. Jasmin Džindo, <i>O tvorbi riječi u savremenom italijanskom jeziku</i> , Dom štampe, Zenica, 2005. Studenti će biti naknadno obaviješteni o mogućnostima internet izvora.

Ime nastavnika: dr. Kerima Filan, redovni profesor

Naziv predmeta: Historija turskog jezika
Semestar, broj sati i broj bodova: II, 2P + 2S + 2 K, 15 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari, konsultacije
Status predmeta : izborni
Cilj predmeta: Osnovni cilj kolegija jest upoznavanje studenata s razvojem fonološkog i morfološkog sistema turskog jezika do stanja kakvo je danas u savremenom turskom jeziku. Studenti se osposobljavaju da prepoznaju i objašnjavaju historijskojezične pojave u odabranim tekstovima pisanim u različitim razdobljima turske jezične historije.
Sadržaj predmeta: Na kolegiju studenti dobijaju osnovne informacije o razvoju turskog jezika. Nadalje se u radu naglasak stavlja na razvoj fonološkog i morfološkog sistema turskog jezika. Iz odabranih odlomaka spomenika turske jezične baštine čitaju se njihove jezične (fonološke i morfološke te leksikološke) osobenosti. Težište je na: 1) starom anadolijskom turskom (14-15. stoljeće). Upoznaju se glavne karakteristike jezika nekog odabranog djela iz tog perioda (npr. <i>Nehcü'l-Ferâdis</i> , prevod <i>Kelile i Dimne.</i>); 2) osmanskome jeziku (16-18. st.). Upoznaju se najznačajnija obilježja jezika <i>Putopisa</i> Evlije Čelebije. Potom se komentira jezik proznog teksta 18. i 19. stoljeća. Na tekstovima iz druge polovine 19. stoljeća obrađuju se elementi koji ukazuju na početke savremenog turskog jezika. Aktivno sudjelovanje studenata u radu ogleda se kroz čitanje i analiziranje zadane i odabrane lektire.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Studenti pripremaju seminarski rad na odabranu temu. Rad se izlaže na ispitu koji se izvodi usmeno. Usto, ispit podrazumijeva razgovor o pročitanoj literaturi i pojedinim temama.
Literatura: Akar, A., 2005. <i>Türk Dili Tarihi</i> . Ötüken Yayınları. İstanbul. Aksan, D., 2000. <i>Türkçenin Sözcükleri</i> . Engin Yayınevi. Ankara. Caferoğlu, A., 2000. <i>Türk Dili Tarihi</i> . 4.baskı. Alfa Yay. İstanbul-Bursa. Dilaçar, A., 1970. <i>Dil, Diller ve Dilcilik</i> . TDK Yayınları. Ankara. Ercilasun, A. B., 2004. <i>Başlangıçtan Yirminci Yüzyıla Türk Dili Tarihi</i> . Akçağ Yay. Ankara. Johanson, L. & É. Á. Csató, 1998. <i>The Turkic Languages</i> . London. Tekin, T. & M., Ölmez, 2003. <i>Türk Dillerine Giriş</i> . İstanbul . Timurtaş, F. K., 1994. <i>Eski Türkiye Türkçesi XV. Yüzyıl</i> . Enderuun Kitabevi. İstanbul.
Şira literatura: Aktan, B. 2006. <i>Cennetlerin Açık Yolu</i> . Edebiyat Otağı Yay. İstanbul. Davids, A. L., 1836. <i>Grammaire Turke</i> . Londres. Deny, J., 1941. <i>Türk Dili Grameri (Osmanlı Lehçesi)</i> , Terc: Ali Ulvi Elöve, İstanbul. Deny, J. 1995. <i>Türk Dili Gramerinin Temel Kuralları</i> . Terc: Oyun Şahin. Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.

Van Bruinisse, M. & H. Boeschoten, (Ed.) 2003. *Evliya Çelebi Diyarbekir'de. İletişim.* İstanbul.

Duman, M., 1995. *Evliya Çelebi Seyahatnamesine Göre 17. Yüzyılda Ses Değişmeleri.* TDK Yayınları. Ankara.

Duman, M., 2008. *Makaleler : Eski Türkiye Türkçesinden Osmanlı Türkçesine.* Kesit. İstanbul.

Develi, H., 1995. *Evliya Çelebi Seyahatnamesine Göre 17. Yüzyılda Osmanlı Türkçesinde Ses Benzeşmeleri ve Uyumlar.* TDK Yay., Ankara.

Develi, H., 2001. *XVIII. Yüzyıl İstanbul Hayatına Dair Risâle-i Garîbe.* Kitabevi. İstanbul.

İme nastavnika: dr. Alma Sokolija, vanredni profesor

Naziv predmeta: Savremena francuska lingvistika
Semestar, broj sati i broj bodova: II, 2P + 2S + 2K, 15 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari, konsultacije
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Upoznavanje studenata sa razvojem francuske lingvistike u periodu od renesanse do danas.
Sadržaj predmeta: Kurs će obrađivati sljedeće periode, pravce i predstavnike: Period od renesanse do kraja XVIII vijeka (Port Royal); Komparativna gramatika (G. Paris, F. Raynouard, F. Diez); Lingvistička geografija i dijalektologija (J. Gilléron); Francuska fonetika u XIX vijeku (P. Passy, M. Grammont, J.-P. Rousselot); Pojava semantike (M. Bréal, V. Henry, A. Darmesteter, S. Ullmann, P. Guiraud, E. Buyssens, B. Pottier, A. J. Greimas); Sociološka lingvistika (A. Meillet); Strukturalizam (F. de Saussure), Ženevska škola (Ch. Bally, A. Sechehaye); Geografska lingvistika (A. Dauzat); Lingvistička stilistika (Ch. Bally, P. Guiraud); Funkcionalizam (A. Martinet); Psihosistematika (G. Guillaume); L. Tesnière, E. Benveniste i ostali predstavnici savremene francuske lingvistike.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: usmeni ispit

Udžbenici:

M. Ivić: *Pravci u lingvistici*, Biblioteka XX vek, Beograd, 1990.
D. Zemmour: *Initiation à la linguistique*, Ellipses, Paris, 2004.

Literatura:

A. Martinet: *Eléments de linguistique générale*, Colin, Paris, 1970.
G. Mounin: *Histoire de la linguistique des origines à 1900*, PUF, Paris, 1972.
G. Mounin: *La linguistique du XXe siècle*, PUF, Paris, 1972.
J. Dubois: *Dictionnaire de linguistique*, Larousse, Paris, 1973.
A.-M. Paveau, G.-E. Safrati: *Les grandes théories de la linguistique*, Armand Colin, Paris, 2003.
F. de Saussure, *Cours de linguistique générale*, Payot, Paris, 1967.

ime nastavnika: dr. Elma Dizdar, vanredni profesor

Naziv predmeta i šifra: Tipologija relativne rečenice
Semestar i broj bodova: II, 2P + 2S + 2K, 15 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari, konsultacije
Status predmeta: Obavezan za kandidate koji rade disertaciju iz arapskog jezika, izborni za ostale kandidate na doktoralnom studiju iz lingvistike
Cilj predmeta: Osnovni cilj kolegija jeste upoznavanje sa tipološkim karakteristikama relativne rečenice u različitim jezicima svijeta. Težište predavanja bit će na pregledu karakteristika konstruiranja relativne rečenice, odnosno različitim tipovima relativnih rečenica koje se u jezicima svijeta realiziraju u zavisnosti od ispoljavanja takvih karakteristika, funkcijama relativne rečenice, te obuhvatu pojma relativne rečenice u lingvističkoj tipologiji nasuprot različitim lingvističkim tradicijama. Kandidati trebaju ovladati tipološkim karakteristikama relativne rečenice i razviti sposobnost analize relativne rečenice u pojedinačnim jezicima, kao i sposobnost njene kontrastivne analize.
Sadržaj predmeta: Predavanja u sklopu ovog kolegija obuhvataju pregled tipoloških karakteristika konstruiranja relativne rečenice u različitim jezicima svijeta, pri čemu će naglasak biti na položaju relativne rečenice u odnosu na antecedent, strategijama kodiranja funkcije antecedenta u relativnoj rečenici, hijerarhiji dostupnosti sintaktičkih funkcija/pozicija relativizaciji, te tipovima relativizatora. Pažnja će također biti posvećena sintaktičkim funkcijama relativne rečenice u nadređenoj, te analizi obuhvata pojma relativne rečenice iz tipološke perspektive, odnosno sa stanovišta strategija formiranja relativnih rečenica. Časovi će biti usmjereni ka individualnom radu kandidata i posvećeni podsticanju istraživačkih sklonosti kandidata ka posebnim temama vezanim za sadržaj predmeta. Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (PowerPoint prezentacije).

Preduvjeti za upis predmeta: nema

Način provjere znanja: seminarski rad i usmeni razgovor

Obavezna literatura:

Borer, H. (1990) «V+ing: It walks like and adjective, it talks like an adjective». *Linguistic Inquiry*, 21, 1: 95-103.

Comrie, B. (1989) *Language universals and linguistic typology*. 2nd ed. Chicago: University of Chicago Press.

Keenan, E. L., Comrie, B. (1977) «Noun phrase accessibility and universal grammar». *Linguistic Inquiry*, 8, 1: 63-99.

Keenan, E. (1985) «Relative clauses». U: *Language typology and syntactic description: Complex constructions*. Ed. T. Shopen. vol. II. Cambridge University Press: 141-170.

Maxwell, D. N. (1979) «Strategies of relativization and NP Accessibility». *Language*, 55, 2: 354-371.

Peranteau, P. M., Levi, J. N., Phares, G. C. Ed. (1972) *The Chicago which hunt. Papers from the Relative Clause Festival*, Chicago: Chicago Linguistic Society.

Rijkhoff, J. (2002) *The noun phrase*. Oxford Studies in Typology and Linguistic Theory. New York: Oxford University Press.

Shopen, T. ed. (1985) *Language typology and syntactic description: Complex constructions*. vol. I-II. Cambridge University Press.

Šira literatura:

Badawi, S., Carter, M. G., Gully, A. (2004) *Modern written Arabic: A comprehensive grammar*. London and New York: Routledge.

Al-Bazi, M. A. (1983) *Scopal properties of the Arabic relative clause*. Diss. University of Washington. Ann Arbor: UMI. 8404877.

Bloch, A. A. (1986) *Studies in Arabic syntax and semantics*. Wiesbaden: Otto Harrassowitz.

Buckley, R. (2004) *Modern literary Arabic: A reference grammar*. Beirut: Librairie du Liban.

Cantarino, V. (1975) *Syntax of modern Arabic prose: The compound sentence*. vol. I, III. Bloomington: Indiana University Press.

Comrie, B., Keenan, E. L. (1979) «Noun phrase accessibility revisited». *Language*, 55, 3: 649-664.

Drozdik, L. (1999) *Some aspects of relativization in Egyptian colloquial Arabic*. *Asian and African Studies*, 8, 1: 74-82.

Keenan, E. L., Comrie, B. (1979) «Data on the noun phrase accessibility hierarchy». *Language*, 55, 2: 333-351.

Kordić, S. (1995) *Relativna rečenica*. Zagreb: Matica hrvatska.

Lewkowicz, N. K. (1971) «Topic-comment and relative clause in Arabic». *Language*, 47, 4: 810-825.

Ryding, K. C. (2005) *A reference grammar of Modern Standard Arabic*. Cambridge University Press.

Ime nastavnika: dr. Amela Šehović, vanredni profesor

Naziv predmeta: Rodna perspektiva u jezičkim istraživanjima
Semestar, broj sati i broj bodova: II, 2P + 2S + 2K, 15 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari, konsultacije
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovoga kolegija jest da studentima/icama na doktorskim studijama pruži uvid u odnos jezika i roda, koji predstavljaju neizostavan predmet proučavanja u okviru interdisciplinarnih naučnih oblasti poznate pod nazivom <i>rodne studije</i> ili <i>studije roda</i> . Imajući u vidu stručni profil polaznika ovoga kolegija, u prvi plan se stavlja lingvistički aspekt ove problematike, ali uz stalno referiranje na njene implikacije u savremenom društvu. Na taj način se studentima/icama omogućuje da dobiju cjelovitiji uvid u ovu problematiku a time i da shvate njenu važnost u kontekstu savremene sociolingvističke situacije u našoj zemlji i šire.
Sadržaj predmeta: Na predavanjima se osnovni pojmovi – jezik i rod – osvjetljavaju iz perspektive rodne studija. U skladu s tim, skreće se pažnja na potrebu razlikovanja pojmova <i>spol</i> i <i>rod</i> , te se ukazuje na historijat proučavanja odnosa jezika i roda, s posebnim osvrtom na savremene teorijske pristupe ovom problemu i njegove implikacije na moderno društvo. Seminar, s druge strane, omogućuje da studenti/ce doktorskih studija istraže primjenjivost modernih teorijskih postavki u praksi, tj. da istraže koliko su dostignuća savremene teorije u ovoj oblasti doista prihvaćena i primijenjena u svakodnevnoj jezičkoj praksi.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: usmeni ispit na kraju semestra
Uža literatura 1. Babić-Avdispahić, J.; Bakšić-Muftić, J.; Katnić-Bakaršić, M.; Moranjak-Bamburać, N. (2004) <i>Izazovi feminizma</i> . U: <i>Forum Bosnae</i> . 26/04. Sarajevo: Međunarodni Forum Bosna. 2. Bugarski, R. (2005) <i>Jezik i kultura</i> . Beograd: Čigoja štampa. Str. 53–65. 3. Christie, Ch. (2000) <i>Gender and Language: Towards a Feminist Pragmatics</i> . Edinburgh: Edinburgh University Press. 4. Eckert, P.; McConnell-Ginet, S. (2005) <i>Language and Gender</i> . Cambridge: Cambridge University Press. 4-th ed. 5. Glovacki-Bernardi, Z. (2008) <i>Kad student zatrudni...rasprava o rodnoj perspektivi u jeziku</i> . Zagreb: Alfa. 6. Katnić-Bakaršić, M. (2004) "Jezik i (de)konstrukcija roda". U: <i>Izazovi feminizma</i> , u: <i>Forum Bosnae</i> . 26/04: 69–116. 7. Rajić, Lj. (1982) "Jezik i pol". U: <i>Kultura</i> . 57/58: 79–95. 8. Savić, S.; Čanak, M.; Mitro, V.; Štasni, G. (2009) <i>Rod i jezik</i> . Novi Sad: Ženske studije

i istraživanja i Futura publikacije.

9. Šehović, A. (2003) "Upotreba mocionih sufiksa (u *nomina agentis et professionis*) u savremenom razgovornom bosanskom jeziku". U: *Pismo*. 1/1: 73–92.
10. Šehović, A. (2007) „Analiza konverzacije u bosanskohercegovačkim dramama 20. vijeka (sociolingvistički pristup)”. Neobjavljena doktorska disertacija odbranjena 4. 4. 2007. na Filozofskom fakultetu u Sarajevu. Str. 89–109.
11. Thomas, L.; Wareing, S.; Singh I.; Peccei, J. S.; Thornborrow, J.; Jones, J. (eds.) (2005) *Language, Society and Power*. New York: Routledge. 2-nd edition.
12. Wareing, Sh. (2005) "Language and gender". U: Thomas, L.; Wareing, S.; Singh I.; Peccei, J. S.; Thornborrow, J.; Jones, J. (eds.) *Language, Society and Power*. New York: Routledge. 2-nd edition. Str. 75–92.

Šira literatura

1. Granić, J. (ur.) (2005) *Semantika prirodnog jezika i metajezik semantike*. Zagreb – Split: Hrvatsko društvo za primijenjenu lingvistiku.
2. Klikovac, D.; Rasulić, K. (ur.) (2003) *Jezik, društvo, saznanje*. Beograd: Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu.
3. Lakoff, R. (1973) "Language and woman's place". U: *Language in society*. 2/1: 45–80.
4. Lovrić-Jović, I. (2002) "Seksizam u jeziku: zamke i varke". U: *Kruh i ruže*. Br. 18 (proljeće–ljetno 2002): 39–46.
5. Mesthrie, R.; Swann, J.; Deumert, A.; Leap W. L. (eds.) (2004) *Introducing sociolinguistics*. Edinburgh: Edinburgh University Press. 5-th edition.
6. Moranjak-Bamburać, N.; Jusić, T.; Isanović, A. (ur.) (2007) *Stereotipizacija: predstavljanje žena u štampanim medijima u jugoistočnoj Evropi*. Sarajevo: Mediacentar.
7. Moranjak-Bamburać, N. (2007) "Nepodnošljiva lakoća stereotipa". U: *Stereotipizacija: predstavljanje žena u štampanim medijima u jugoistočnoj Evropi*. Sarajevo: Mediacentar. Str. 15–48.
8. Swann, J. (2004) "Gender and Language Use". U: *Introducing sociolinguistics*. Edinburgh: Edinburgh University Press. 5-th edition. Str. 216–247.
9. Štambuk, A. (2005) "Žena – proces konceptualizacije i kultura". U: Granić, J. (ur.) *Semantika prirodnog jezika i metajezik semantike*. Zagreb – Split: Hrvatsko društvo za primijenjenu lingvistiku. Str. 745–754.
10. Tannen, D. (1994) *Gender and Discourse*. New York – Oxford: Oxford University Press.
11. Vlahović, N. (2003) "O seksizmu u engleskom jeziku (Da li je *English* postao "Manglish"?)". U: Klikovac, D.; Rasulić, K. (ur.) *Jezik, društvo, saznanje*. Beograd: Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu. Str. 73–88.

Ime nastavnika: nastavnici sa odsjeka Filozofskog fakulteta

Naziv predmeta: Kompjuterska fonologija
Semestar, broj sati i broj bodova: II, 2P + 2S + 2K, 15 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari, konsultacije
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Osnovni cilj kolegija jeste upoznati studenta sa znanjima potrebnim za bavljenje kompjuterskom fonologijom. Kolegij se bavi kako teorijskom analizom osnovnih postavki na kojima počiva kompjuterska fonologija tako i prikazom pojedinih praktičnih postignuća u ovoj oblasti. Student, prezentiranjem programa kolegija, treba steći jasnu sliku o tome šta je kompjuterska fonologija, na koji se način vrši obrada prirodnog jezika u sistemima kompjuterske fonologije, od kakovog je ona značaja za razvoj fonoloških i lingvističkih istraživanja općenito. Cilj kolegija jeste upoznati studente sa fonološkim, matematičkim i osnovama kompjuterske nauke na kojima počiva kompjuterska fonologija i pokazati njeno mjesto i strateški značaj u pogledu digitalizacije jezika i njegovog značaja za razvoj informacijskog društva koje je nezamislivo bez digitalizacije jezika i ilustrirati njen značaj u strateškoj razvojnoj jezičkoj praksi.
Sadržaj predmeta: Na predavanjima se obrađuju teorijske postavke kompjuterske fonologije. U pogledu lingvističkih razmatranja na predavanjima se definira pojam kompjuterske fonologije, naučnih disciplina koje je profiliraju, fonološki koncepti prisutni u modelima kompjuterske fonologije te problematiziranje pitanja potrebe uže saradnje sa fonetikom u ovoj oblasti. Predavanja se bave i uvidom u osnove matematičkih znanja i osnove znanja kompjuterske nauke potrebnih za bavljenje kompjuterskom fonologijom. Posebna pozornost u kolegiju posvećuje se značaju i mjestu koje kompjuterska fonologija ima u interakciji ljudi i strojeva (HCI), u sistemima izvedbe inteligentnih sistema, ostvarenju sistema vještačke inteligencije općenito, kako i značaju i mjestu koje jezičke tehnologije imaju u fuzzy tehnologijama. Na časovima seminara obrađuju se određeni problemski zadaci iz oblasti, usporedba različitih fonoloških koncepata te praktični prikazi modela za procesiranje govorne jezičke djelatnosti.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: pismeni
Udžbenici: <ol style="list-style-type: none">1. Daniel Jurafsky & James H. Martin, <i>Speech and Language Processing</i>, Prentic Hall, Inc. 2008.2. Ruslan Mitkov, <i>The Oxford Handbook of Computational Linguistics</i>, Oxford University Press, 2005.3. O'Grady-Dobrovolsky-Aronoff, <i>Contemporary Linguistics</i>, Third Edition, St. Martin's Press, Inc.2009.
Literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Roland Hausser, <i>Foundations of Computational Linguistics: Human-Computer Communication in Natural Language</i>, Springer, 2001.2. Steven Bird, <i>Computational Phonology: A constraint-based approach</i>, Cambridge University Press, 1995.

Ime nastavnika: dr. Marina Katnić-Bakaršić, redovni profesor

Naziv predmeta: Kritička diskursna analiza
Semestar, broj sati i broj bodova: II, 2P + 2S + 2K, 15 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari, konsultacije
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Osnovni cilj predmeta jeste upoznavanje studenata sa kritičkom diskursnom analizom (CDA), njenim postulatima i tehnikama. Ukazuje se na tri nerazdvojna aspekta proučavanja: deskripciju, interpretaciju i eksplanaciju, te na specifičnu (subjektivnu i angažiranu) poziciju analitičara. Cilj je pokazati i dekonstruirati funkcioniranje moći u različitim diskursnim tipovima. Uz to, cilj je osposobiti studente za kritičku interpretaciju diskursa – od političkog do svakodnevnog, od literarnog do akademskog, sa posebnim osvrtom na multimedijalni diskurs.
Sadržaj predmeta: Na predavanjima studenti dobijaju osnovne informacije o kritičkoj lingvistici i kritičkoj diskursnoj analizi (CDA). Uvodi se metodologija, tehnike i pojmovni aparat discipline (npr. diskursni tipovi, diskurs, diskurzivne prakse, moć, ideologija, kontrola i manipulacija). Ukazuje se na filozofske, sociološke i lingvističke izvore discipline i najznačajnije predstavnike danas (od Foucaulta i Bourdieua do Fairclougha, Wodak, T. Van Dijka i drugih). Posebno se proučava funkcioniranje moći u različitim tipovima diskursa: privatnom, javnom (naročito medijskom), specijaliziranom (naročito u akademskom), literarnom i multimedijalnim tipovima diskursa (od jezika serije STAR TREK do ideoloških implikacija sinhronizacije crtanih filmova). Ukazuje se na društveni značaj CDA kao angažirane progresivne discipline koja dekonstruira nepravednu raspodjelu odnosa moći, što se prije svega ogleda u diskursima. Međusobno suprotstavljeni diskursi stalno se bore za dominaciju: jezik je moćno sredstvo za dominaciju nekih grupa ili pojedinaca nad drugima, ali ujedno i sredstvo pomoću kojih subordinirani pojedinci ili grupe mogu pokrenuti promjene. Ukazuje se na interdisciplinarnost CDA (prije svega na njenu povezanost sa socijalnom semiotikom, što uvjetuje i proučavanje vizuelnih tipova diskursa), koja zapravo teži postdisciplinarnosti kao vodećoj znanstvenoj paradigmi u društvenim znanostima 21. stoljeća. Konačno, daje se kritički osvrt na metode i rezultate same kritičke diskursne analize. Studenti aktivno sudjeluju u radu – čitaju i analiziraju odabrane tekstove iz literature te postupno samostalno ili grupno kritički interpretiraju različite primjere koji pripadaju pojedinim diskursnim tipovima.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Studenti pripremaju jedan kraći seminarski rad na odabranu temu koji izlažu samostalno na satu ili na ispitu. Ispit je usmeni – razgovor o pojedinim temama i pročitanoj literaturi.
Literatura: Bourdieu, P. (!992) Što znači govoriti: ekonomija jezičnih razmjena. Zagreb: Naprijed. De Beaugrande, R. (1997) The Story of Discourse Analysis. U: Ur. T. van Dijk. Discourse as Structure and Process. Vol 1. London, Thousand Oaks, New Delhi:

SAGE Publications. 35-62.

Fairclough, N. (1995) *Critical Discourse Analysis: The Critical Study of Language*. London, New York: Longman.

Fairclough, N. (2001) *Language and Power*. Second edition. Harlow: Pearson Education Limited.

Foucault (Fuko), M. (2007) *Poredak diskursa*. Loznica: Karpos, Beograd: Zuhra.

Katnić-Bakaršić, M. (2004) *Jezik i (de)konstrukcija roda*. U: Jasminka Babić-Avdispahić, Jasna Bakšić-Muftić, Marina Katnić-Bakaršić, Nirman Moranjak-Bamburać. *Izazovi feminizma*. Sarajevo: Forum Bosnae, sv. 26. Str. 69-116.

Lakoff, R. T. (1990) *Talking Power. The Politics of Language in Our Lives*. Basic Books. A Division of Harper-Collins Publishers.

Weiss, G., Wodak, R. (eds.) (2007) *Critical Discourse Analysis. Theory and Interdisciplinarity*. Palgrave, Macmillan.

Šira literatura:

Bourdieu, P., Passeron, J.C., de Saint Martin, M. (1994) *Academic Discourse*. Stanford: Stanford University Press.

Чернявская, В. Е. (2006) *Дискурс власти и власть дискурса. Проблемы речевого воздействия*. Москва: Флинта, Наука.

Katnić-Bakaršić, M. (2004a) *Akademski diskurs: dileme i izazovi*. U: Aktualizacija jezikovnovrstne teorije na slovenskem. Členitev jezikovne resničnosti. Mednarodni simpozij Obdobja 22 – Metode in zvrsti, Ljubljana, 27.-28. november 2003. Str. 191-198.

Katnić-Bakaršić Marina (2006a) *Akademski diskurs i diskurs intelektual(a)ca*. *Novi Izraz*, br. 31, januar-mart 2006, str. 75-80.

Katnić-Bakaršić M. (2009) *Jezik, politika i moć u tipovima diskursa*. U: Granić, Jagoda (ur./ed.). *Jezična politika i jezična stvarnost / Language Policy and Language Reality*. Zagreb: HDPL. Str. 333-338.

Van Dijk, T. A. (2008) *Discourse and Power*. Palgrave Macmillan.

Napomena:

Čitaju se samo izvodi iz odabrane literature, nešto tokom predavanja. Po potrebi se uvodi i proširena literatura za pojedina pitanja.

Ime nastavnika: nastavnici sa odsjeka Filozofskog fakulteta

Naziv predmeta: Razvoj bosanskoga književnog jezika
Semestar, broj sati i broj bodova: III, 2P + 2S + 2K, 15 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari, konsultacije
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Ovaj kolegij ima za cilj upoznavanje s pravcima formiranja književnog jezika i njegovoga ujednačavanja u duhu standardne novoštokavštine.
Sadržaj predmeta: Na predavanjima se predstavljaju glavne teorijske postavke za proučavanje historije bosanskoga književnog jezika te daje uvid u faze razvitka njegovih predstandardnih idioma u srednjovjekovnom (XI-XV st.), osmanskom (XV-XIX st.) i austrougarskom razdoblju.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Studentske obaveze su pohađanje nastave i redovno obavljanje zadataka u vidu seminarskih radova. Završni ispit je usmeni.
Udžbenici i literatura: 1. Bešliagić, Šefik (2004) <i>Leksikon stećaka</i> , Svjetlost, Sarajevo 2. Brozović, D. i dr. (2005) <i>Jezik u Bosni i Hercegovini</i> , Institut za jezik u Sarajevu i Institut za istočnoevropske i orijentalne studije u Oslu 3. Gabrić-Bagarić, Darija (2005) <i>Crkvenoslavensko i narodno u bosanskohercegovačkim epigrafskim spomenicima od 12. do 18. stoljeća</i> , Drugi Hercigonjin zbornik, ur. Stjepan Damjanović, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb; isto u: <i>Gradovrh 2005/2</i> , Matica hrvatska Tuzla, 2005. 4. Hamm, Josip (1960) <i>Apokalisa bosanskih krstjana</i> , Slovo 9-10, 43-103, Zagreb 5. Jahić, Dževad (1981) <i>Prizma i naše lingvističko ogledalo (o jezičkom proučavanju alhamijado literature)</i> , Odjek, br. 11 6. Jahić, Dževad (1987) <i>Uloga bosanskog jezika u procesima sh. standardizacije (rasprava o Kraljačićevom radu Kalajeva jezička politika u BiH)</i> , Pregled, br. 2, 245-257 7. Jahić, Dževad (1988) <i>Jezički izvori sevdalinke</i> , Odjek, br. 21 8. Kuna, Herta (2008) <i>Srednjovjekovna bosanska književnost</i> , Forum Bosnae 45/08 Univerzitetski priručnici: 1. <i>Hrestomatija tekstova iz historije jezika I dio (srednji vijek)</i> , 2. <i>Hrestomatija tekstova iz historije jezika II dio (osmanski i austrougarski period)</i> , prir. Lejla Nakaš Šira naučna literatura na osnovu koje će se raditi seminarski radovi bit će prezentirana na predavanjima.

Ime nastavnika: dr. Amela Šehović, vanredni profesor

Naziv predmeta: Leksikologija bosanskog, hrvatskog, srpskog jezika
Semestar, broj sati i broj bodova: III, 2P + 2S + 2K, 15 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari, konsultacije
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovoga kolegija jest da se studentima/icama na doktorskim studijama pruži uvid u leksičko bogatstvo bosanskog, hrvatskog, srpskog jezika. U skladu sa stručnim profilom polaznika ovoga kolegija, studenti/ce se obavještavaju o osnovnim pojmovima leksikologije kao naučne discipline, a zatim se ta saznanja primjenjuju prilikom analize upotrebnih odlika leksičke mase. Radi cjelovitijeg uvida u analiziranu problematiku, studentima/icama se skreće pažnja i na njene sociolingvističke implikacije, tj. na činjenicu da promjene u društvu imaju veliki utjecaj na promjene u leksici, kako bosanskog, hrvatskog, srpskog jezika tako i svakog drugog jezika.
Sadržaj predmeta: Na predavanjima se najprije ukazuje na promjene u poimanju leksičkog nivoa u tradicionalnoj i savremenoj, moderno orijentiranoj lingvistici. Pored toga, studentima/icama ovoga kolegija ukazuje se i na činjenicu da su i neki tradicionalni leksikološki termini doživjeli moderna tumačenja. Sve je praćeno tumačenjem osnovnih leksičkih pojavnosti bosanskog, hrvatskog, srpskog jezika, i to iz različitih perspektiva. Seminar, s druge strane, omogućuje da studenti/ce doktorskih studija istraže primjenjivost modernih teorijskih postavki ove naučne discipline u praksi.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: usmeni ispit na kraju semestra
Uža literatura: 1. Badurina, Lada; Ivanetić, Nada; Pritchard, Boris; Stolac, Diana (ur.) (1999) <i>Teorija i mogućnosti primjene pragmalingvistike</i> , Hrvatsko društvo za primijenjenu lingvistiku, Zagreb – Rijeka. 2. Halilović, Senahid; Tanović, Ilijas; Šehović, Amela (2009) <i>Govor grada Sarajeva i razgovorni bosanski jezik</i> , Slavistički komitet, Sarajevo. 3. Mihaljević, Milica (1993) <i>Hrvatsko računalno nazivlje: jezična analiza</i> , Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb. 4. Muhvić-Dimanovski, Vesna (1986) „O paralelnoj upotrebi posuđenica i njihovih prevedenica“, u: <i>Filologija</i> , 14, str. 247–253, Razred za filološke znanosti Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Zagreb. 5. Muhvić-Dimanovski, Vesna (2005) <i>Neologizmi: problemi teorije i primjene</i> , Zavod za lingvistiku Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb. 6. Opačić, Nives (1999) „Promjene u leksiku – nužnost ili nešto drugo“, u: <i>Teorija i mogućnosti primjene pragmalingvistike</i> , Hrvatsko društvo za primijenjenu lingvistiku, Zagreb – Rijeka, str. 555-562.

7. Prčić, T. (1997) *Semantika i pragmatika reči*, Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića, Sremski Karlovci – Novi Sad:.
8. Ristić, Stana (2006) *Raslojenost leksike srpskog jezika i leksička norma*, Institut za srpski jezik SANU, Beograd.

Šira literatura:

1. Bugarski, Ranko (1997) *Jezik u kontekstu*, Čigoja štampa, Beograd.
2. Bugarski, Ranko (2005) *Jezik i kultura*, Čigoja štampa, Beograd.
3. Drljača, Branka (2006) „Anglizmi u ekonomskome nazivlju hrvatskoga jezika i standardnojezična norma”, u: *Fluminensia*, 18/1, str. 65–85, Rijeka.
4. Durbaba, Olivera (2002) „Internet provajderi u sajber-spejsu”, u: *Naučni sastanak slavista u Vukove dane*, 30/1, str. 187–195, Međunarodni slavistički centar, Beograd.
5. Katnić-Bakaršić, Marina (2001) *Stilistika*, Ljiljan, Sarajevo.
6. Piper, Predrag (2003) *Srpski između velikih i malih jezika*, Beogradska knjiga, Beograd.
7. Silić, Josip (2006) *Funkcionalni stilovi hrvatskoga jezika*, Disput, Zagreb.
8. Šipka, Danko (2004) „Leksička dinamika devedesetih: brojke i slova”, u: *Južnoslovenski filolog*, LX, str. 99–111, Institut za srpski jezik SANU, Beograd.

Ime nastavnika: dr. Alma Sokolija, vanredni profesor

Naziv predmeta: Savremena francuska sociolingvistika
Semestar, broj sati i broj bodova: III, 2P + 2S + 2K, 15 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari, konsultacije
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Upoznavanje studenata sa razvojem francuske sociolingvistike u XX i XXI vijeku.
Sadržaj predmeta: Uz osvrt na američke sociološke i sociolingvističke škole koje su uticale na razvoj francuske sociolingvistike, kurs će, između ostalog, obrađivati sljedeće predstavnike: William Labov, Basil Bernstein, J. Gumpers, Del Hymes, Erving Goffman, Pierre Bourdieu, Louis-Jean Calvet, Pierre Achard, Pierre Guiraud, Françoise Gadet, Jean-Pierre Goudaillier, Jacqueline Billiez i drugi.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: usmeni ispit
Udžbenici: W. Labov: <i>Sociolinguistique</i> , Editions de minuit, Paris, 1976. L.-J. Calvet: <i>Sociolinguistique</i> , PUF, Paris, 1997. Literatura: L.-J. Calvet: <i>La guerre des langues et les politiques linguistiques</i> , Paris, Payot, 1987. Pierre Achard: <i>La sociologie du langage</i> , Paris, PUF, 1993. Françoise Gadet: <i>Le français ordinaire</i> , Paris, Armand Colin, 1989. Françoise Gadet: <i>Le français populaire</i> , Paris, PUF, 1997.

Ime nastavnika: dr. Nedžad Leko, redovni profesor

Naziv predmeta: Minimalistički program
Semestar, broj sati i broj bodova: III, 2P + 2S + 2K, 15 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari, konsultacije
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Ovaj kolegij ima dva osnovna cilja: prvi je da studentima ponudi uvod u najnovija istraživanja u oblasti sintaksičke teorije iz ugla generativne gramatike, i to u pristupu koji razrađuje Noam Chomsky, a poznat je kao Minimalistički program, a drugi je da pruži detaljan opis i objašnjenje čitavog niza sintaksičkih fenomena engleskog jezika.
Sadržaj predmeta: Ovaj kolegij se nastavlja na Generativnu sintaksu 2 iz 10. semestra i cilj mu je da se studenti upoznaju sa složenijim istraživanjima u oblasti sintaksičke teorije iz ugla generativne gramatike. Radi se o tzv. Minimalističkom programu (MP) koji je inaugurisao Noam Chomsky u ranim devedesetim godinama prošlog vijeka. U posljednjih dvadesetak godina ovaj pristup je doveo do značajnog preispitivanja nekih osnovnih postavki o jeziku koje su bile u opticaju u prethodnom modelu, poznatom kao Teorija principa i parametara. Chomsky predstavlja MP kao program, a ne kao zaokruženu teoriju. MP zapravo pruža jedan konceptualni okvir koji se koristi za dalji razvoj gramatičke teorije. MP uvodi radikalne promjene u tehnički aparat generativne gramatike, npr. X-bar teorija se reducira na tzv. Bare Phrase Structure, eliminisana je distinkcija između dubinske i površinske strukture, eliminisan je pojam upravljanja (<i>government</i>). Najzad uvodi se pojam faza (<i>phases</i>) u sintaksičkoj derivaciji. Kolegij će biti zaključen razmatranjem najnovijeg istraživanja Noama Chomskog koje se odnosi na građenje sintaksičke strukture u fazama. Na kraju svake faze, dio sintaksičke strukture koji je već formiran se transferira u fonološku i semantičku komponentu, a rezultat toga je da relevantni dio strukture više nije dostupan bilo kakvim sintaksičkim operacijama.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: seminarski rad
Udžbenik: Radford, Andrew. 2009. <i>Analyzing English Sentences: A Minimalist Approach</i> . Cambridge: Cambridge University Press.
Literatura: Chomsky, Noam. 1993. "A minimalist program for linguistic theory". En: Hale, Kenneth L. and S. Jay Keyser, eds. <i>The view from Building 20: Essays in linguistics in honor of Sylvain Bromberger</i> . Cambridge, MA: MIT Press. 1-52. Chomsky, Noam. 1995. <i>The Minimalist Program</i> . Cambridge, Mass.: The MIT Press. Chomsky, Noam. 2000. Minimalist inquiries: the framework. En: <i>Step by Step: Essays on Minimalist Syntax in Honor of Howard Lasnik</i> , eds. Roger Martin, David Michaels and Juan Uriagereka, 89-155. Cambridge, Mass: MIT Press. Chomsky, Noam. 2000. <i>New horizons in the study of language and mind</i> . Cambridge, U.K. ;

- New York: Cambridge University Press.
- Chomsky, Noam. 2001. Derivation by Phase. En: *Ken Hale: A Life in Language*, ed. Michael Kenstowicz, 1–52. Cambridge, Mass.: MIT Press.
- Chomsky, Noam. 2004. Beyond Explanatory Adequacy. En: *Structures and Beyond. The Cartography of Syntactic Structures*, ed. Adriana Belletti, 104–131. Oxford: Oxford University Press.
- Chomsky, Noam. 2005. Three Factors in Language Design. *Linguistic Inquiry* 36:1–22.
- Chomsky, Noam. 2007. Approaching UG From Below. In *Interfaces + Recursion = Language?*, eds. Uli Sauerland and Hans Martin Gärtner, 1–29. New York: Mouton de Gruyter.
- Chomsky, Noam. 2008. On Phases. In *Foundational Issues in Linguistic Theory. Essays in Honor of Jean-Roger Vergnaud*, eds. Robert Freidin, Carlos Peregrín Otero and Maria Luisa Zubizarreta, 133–166. Cambridge, MA: MIT Press.
- Adger, David. 2003. *Core Syntax. A Minimalist Approach*. Oxford: Oxford University Press
- Boeckx, Cedric. 2006. *Linguistic Minimalism. Origins, Concepts, Methods and Aims*. Oxford: Oxford University Press.
- Bošković, Željko and Howard Lasnik (eds). 2006. *Minimalist Syntax: The Essential Readings*. Malden, MA: Blackwell.
- Cook, Vivian J. and Newson, Mark. 2007. *Chomsky's Universal Grammar: An Introduction*. Third Edition. Malden, MA: Blackwell.
- Hornstein, Norbert, Jairo Nunes and Kleantes K. Grohmann. 2005. *Understanding Minimalism*. Cambridge: Cambridge University Press
- Lasnik, Howard, Juan Uriagereka, Cedric Boeckx. 2005. *A Course in Minimalist Syntax*. Malden, MA: Blackwell
- Radford, Andrew. 2004. *Minimalist Syntax: Exploring the Structure of English*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Uriagereka, Juan. 1998. *Rhyme and Reason. An Introduction to Minimalist Syntax*. Cambridge, Mass: MIT Press.
- Webelhuth, Gert (ed.). 1995. *Government and Binding Theory and the Minimalist Program: Principles and Parameters in Syntactic Theory*. Wiley-Blackwell

Ime nastavnika: dr. Kerima Filan, redovni profesor

Naziv predmeta: Semantika savremenoga turskog jezika
Semestar, broj sati i broj bodova: III, 2P + 2S + 2K, 15 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari, konsultacije
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Osnovni cilj predmeta jest upoznavanje studenata s različitim vrstama značenjske analize kako bi se uputili u formuliranje vlastitih semantičkih opisa na temelju zadanih teorijskih pristupa. Kolegij osposobljava studente za definiranje i prepoznavanje semantičkih pojmova, kritičko analiziranje značenja na paradigmatском i sintagmatskom nivou, te određivanje semantičkih odnosa među riječima.
Sadržaj predmeta: Na kolegiju studenti dobijaju osnovne informacije o razvoju semantike u okviru jezičnih studija, o različitim pristupima semantici te o odnosu semantike sa semiologijom, kao i s ostalim srodnim lingvističkim disciplinama. Razmatraju se različiti tipovi analize značenja, temeljeni na strukturalističkim teorijama. Ukazuje se na teoriju semantičkih polja. Obrađuju se konceptualne, referencijalne, kontekstualne definicije značenja, odnosno denotativno i konotativno značenje. Obrađuju se semantički odnosi na paradigmatском nivou (homonimija, sinonimija, polisemija, hiperonimija, antonimija, komplementarnost). Nadalje, obrađuju se značenjski odnosi poput metafore, metonimije i poređenja. Prilikom obrade semantike riječi posebno se pažnja posvećuje primjerima izvedenim iz iste osnove uz pomoć različitih sufiksa, te propusnosti granica među vrstama riječi, karakterističnoj za turski jezik. Pored semantike riječi radi se i na semantici sintaktičkih konstrukcija, određuju se elementi važni za semantiku rečenice i utvrđuju se semantičke veze među rečenicama. Aktivno sudjelovanje studenata u radu ogleđa se kroz čitanje i analiziranje odabrane lektire.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Studenti pripremaju seminarski rad na odabranu temu. Rad se izlaže na ispitu koji se izvodi usmeno. Usto, ispit podrazumijeva razgovor o pročitanoj literaturi i pojedinim temama.
Literatura: Aksan, D., 1999. <i>Anlambilim, Anlambilim Konuları ve Türkçenin Anlambilimi</i> . Ankara. Aksan, D., 2000. <i>Türkçenin Sözcükleri</i> . Engin Yayınevi. Ankara. Aksan, D., 2000. <i>Her Yönüyle Dil</i> . TDK Yayını. Ankara. Cruse, D.A., 1986. <i>Lexical Semantics</i> . Cambridge: Cambridge University Press. Delice, İ., 2002. <i>Türkçe Sözcükleri</i> . Kitabevi Yayınları. İstanbul. Guiraud, P., 1984. <i>Anlambilim</i> . (Çev.: B. Vardar). Ankara. Lappin, Shalom, (Ed.). 1996. <i>The Handbook of Contemporary Semantic Theory</i> .
Šira literatura: Allwood, J., P. Gärdenfors., 1999. <i>Cognitive and Semantics Meaning and Cognition</i> . Amsterdam. Philadelphia. Goddard, C. 1998. <i>Semantic Analysis A Practical Introduction</i> . Oxford. New York. Kıran, Z., 2001. <i>Dilbilime Giriş</i> . Ankara Lehrer, A., 1974. <i>Semantic Fields and Lexical Structure</i> . Amsterdam/London: North-Holland Publishing Company.

Lyons, J., 1977. *Semantics*. Volume I-II, Cambridge.
Lyons, J., 1995. *Linguistic Semantics, An Introduction*. Cambridge
Palmer, F. R., 2001. *Semantik: Yeni Bir Anlambilim Projesi*. (Çev.: Ramazan Ertürk).
Ankara.
Palmer, G. B., 1996. *Toward A Theory of Cultural Linguistics*. Austin.
Wierzbicka, A., 1996. *Semantics: Primes and Universals*. Oxford. New York

Ime nastavnika: dr. Sabina Bakšić, vanredni profesor

Naziv predmeta: Kroskulturalna pragmatika
Semestar, broj sati i broj bodova: III, 2P + 2S + 2K, 15 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari, konsultacije
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Cilj je predmeta upoznati polaznike s teorijskim pretpostavkama koje će im omogućiti analizu i interpretaciju govornih činova i strategija učtivosti korištenih u njihovoj realizaciji i to unutar različitih jezika i kultura. U tom smislu bit će razmatrana dva teoretska pristupa: teorija govornih činova i teorija učtivosti. Analizirat će se kako se različiti govorni činovi (komplimenti, zahtjevi, molbe, ponude, isprike i sl.) realiziraju u različitim jezicima i kojim se strategijama učtivosti ublažavaju disensni govorni činovi. Pažnja će biti usmjerena i na neupotrebu strategija učtivosti, realizaciju disensnih govornih činova kao i na strategije neučtivosti.
Sadržaj predmeta: Teorija govornih činova (Austin i Searl); Klasifikacija govornih činova; Konsensni i disensni govorni činovi; Teorije učtivosti: 1. teorije učtivosti s aspekta konverzacijske maksime, 2. teorije učtivosti s aspekta očuvanja obraza; Društveni kontekst i lingvističke forme koje prate ilokuciju i učtivost. Realizacija različitih govornih činova (komplimentata, zahtjeva, molbi, ponuda, isprika i sl.) u različitim jezicima i njihova kontekstualna uslovljenost; Strategije učtivosti i njihova primjena kod potencijalno disensnih govornih činova; Disensni govorni činovi; Strategije neučtivosti.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Kontinuirano tokom semestra i to održavanjem kolokvija krajem semestra i završnog integralnog ispita.
Osnovna literatura: Austin, J.L. (1962) <i>How to Do Things With Words</i> . London: Oxford University Press. Blum-Kulka, Sh., J. House and G. Kasper (1989) <i>Cross Cultural Pragmatics: Requests and Apologies</i> . Norwood, N.J.: Ablex Publishing Corp. Bousfeld, D. and M. A. Locher (2008) <i>Impoliteness in Language: Studies on its Interplay with Power in Theory and Practice</i> . Berlin, New York: Mouton de Gruyter. Brown, P., Levinson, S.C. (1987) <i>Politeness: Some Universals in Language Usage</i> . Cambridge: Cambridge University Press. Hickey, L. Stewart, M. (eds) <i>Politeness in Europe</i> . Clevedon, Buffalo, Toronto: Multilingual Matters. Holiday, A., M. Hyde and J. Kullman (2004) <i>Intercultural Communication</i> . London: Routledge. Horn, L. R. and G. Ward (eds) (2006) <i>The Handbook of Pragmatics</i> . Oxford: Blackwell Publishing. Lakoff, T. R., Ide, S. (eds.) (2005) <i>Broadening the Horizon of Linguistic Politeness</i> . Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company. Leech, G. (1983) <i>The Principles of Pragmatics</i> . London and New York: Longman. Searl, Dž. (1991) <i>Govorni činovi</i> . Beograd: Nolit. Wierzbicka, A. (2003) <i>Cross-Cultural Pragmatics</i> . Berlin, New York: Mouton de Gruyter. Wierzbicka, A. (1997) <i>Understanding Cultures Through Their Key Words</i> . New York, Oxford: Oxford University Press.

Ime nastavnika: nastavnici sa odsjeka Filozofskog fakulteta

Naziv predmeta: Savremeni književni italijanski jezik
Semestar, broj sati i broj bodova: III, 2P + 2S + 2K, 15 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari, konsultacije
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Upoznavanje studenata sa dinamizmom gramatičkih struktura u savremenom italijanskom jeziku.
Sadržaj predmeta: Kurs je usmjeren na kontrastivnu analizu dva prijevoda romana »Na Drini ćuprija« Ive Andrića objavljenih u vremenskom razmaku od četrdeset godina. Na primjerima iz prijevoda će se pokazati suština i razlika uticaja lingvističkih i vanlingvističkih faktora na jezičku strukturu prijevoda (sličnosti i razlike). Drugi dio kursa je posvećen izučavanju problema prijevoda našeg glagolskog aspekta na italijanski jezik i obrnuto.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: sudjelovanje u nastavi i seminarima. Piše se jedan rad na izabranu temu.
Literatura: Ivo Andrić, <i>Na Drini ćuprija</i> , Sarajevo, Veselin Masleša, 1982. Ivo Andrić, <i>Romanzi e racconti</i> , prijevod D. Badnjević, Milano, Mondadori, 2001. Ivo Andrić, <i>Il Ponte sulla Drina</i> , prijevod B. Meriggi, Milano, Mondadori, 1960. Dardano Maurizio e Trifone Pietro, <i>La lingua italiana</i> , Bologna, Zanichelli, 1985. Serianni Luca, <i>Italiano: Grammatica – sintassi – dubbi</i> , Milano, Garzanti, 1997. Studenti će biti naknadno obaviješteni o mogućnostima internet izvora.